

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. III. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

dem, majori Scholasticorum numero comprobata, & communione esse, & Vasquium suale aliquos authores ei abjudicare.

734. Probatur conclus. Subsistere per substantiam propriam aliud non est, quam existere per se, sive sistere in se, & non existere in alio, tanquam partem in toto, neque trahi per unionem ad aliud, tanquam ad dignius totum: sed hoc totum convenit essentia Divinae absolutae, ut praecise à relationibus: ergo. mi. habetur ex eo, quod essentia Divina, utpote infinite perfecta, non possit esse pars, neque existere in digniori. ma. prob. ex eo, quod satis communiter sic explicetur in tractatu de Incarnat. substantia, quando agitur de supposito, praesertim ab iis, qui substantiam creatam constituunt in negatione unionis cum digniori, & ex hoc conceptu inferunt, quod humanitas Christi non subsistat per substantiam propriam, sed per substantiam Verbi, tanquam dignioris.

Favent etiam huic conceptui (uti & ipsi huic conclusioni) SS. PP. S. Hieronymus ep. 57. quae est ad Damasum, & incipit: Quoniam vetusto ait: Una est DEI, & sola natura, quae verè est; id enim, quod subsistit, non habet aliunde, sed suum est. SS. Cyrillus Alexandrinus, & Anastasius Theopolitanus tom. 4. Bibliotheca Patrum in compendiarie orthodoxae fidei explicatione de essentia Divina (de qua ibi totus sermo) sic habent: Quid est autem essentia? Res, quae per se est, neque altero indiget ad hoc, ut ipsa subsistat. S. August. l. 7. de Trinit. c. 4. sub finem ait: Hoc est DEO esse, quod subsistere: & paulò post: Omnis enim res ad seipsam subsistit, quanto magis DEUS.

Agatho Papa in epistola decretali, quae habetur in Synodo VI. actione 4. & inscribitur: Pijssimis Dominis: incipit autem: Omnium bonorum: ante medium ait: DEUM Patrem consistentes, DEUM Filium, DEUM Spiritum Sanctum: non tres Deos, sed unum DEUM, Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum: non trium nominum substantiam, sed trium substantiarum unam substantiam. Equidem recentiores editiones Conciliorum non legunt unam substantiam, sed unam substantiam: at non ideo satis probatum est, quod priores editiones per errorem duntaxat habeant vocem substantiam; cum tot auctores stent pro nostra sententia: itemque sine omni absurdo Pontifex potuerit intelligere, trium relationum unam substantiam, esse absolutam. Verum quidem est, nostram sententiam non ideo esse de fide; cum non sit certum, an non error irreperit: attamen est probabilior. Confir. Essentia Divina, utpote infinite perfecta, non debet negari perfectio, vel praedicatum ipsa dignum, nisi positivè probetur, quod ei non possit competere: atqui non potest positivè probari, quod ei non possit competere perfectio, vel praedicatum substantiae absolutae: ergo.

ARTICULUS III.

Solvuntur Objectiones.

735. OB. 1. SS. PP. & Concilia, praesertim post litem compositam circa vocem Hypostasis (de

qua n. 731.) non admittunt in DEO aliquam substantiam absolutam: ergo non debet admitti. Resp. Illalis, teste Baronio, fuit jam agitata tempore S. Athanasii, & circa annum 302. quando S. Augustinus vix fuit puer: & S. Cyrillus adhuc junior est S. Augustino; Synodus etiam VI. primum diu postea celebrata fuit. Equidem tempore S. Augustini cuique adhuc licebat loqui suo modo, dummodo in re conveniretur; & tandem consuetudine sola videtur obtinuisse significatio illius vocis, quam nunc habemus: quando autem id contigerit, & lis finita fuerit, non satis compertum est. Adversarii autem non ostendunt, substantiam absolutam fuisse negatam à PP. nec ante, nec post eam litem terminatam: imò, cum eam admittant S. Thomas, Scotus, & alii, in SS. PP. lectione valde versati, non videntur isti eam ullo modo negasse. In forma negant. Quamvis fortè aliqui Patres eam positivè non asserant, tamen neque negant.

Si dicas, aliquos, ut e. g. Sophronium, negasse unam substantiam. Resp. esse manifestum, quod isti substantiam acceperint pro personaliitate; quia statim vocant personam, aguntque contra Sabellianos: verba Sophronii Patriarchae Hierosolymitani in ejus epistola, quae refertur in Synodo VI. actione 11. sunt ista. Neque secundum quod Trinitas unus DEUS est, & agnoscitur, & substantiae tres pronuntiantur, & tres obsecrantur Personae, Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus, dicitur coarctatus, sive compositus, vel confusus, & in unam seipsum colligens substantiam, in unamque coercens non numerandam Personam (Sabellianorum ista est pravitas, in unam substantiam tres confundere substantias, & in unam Personam easdem tres conspergens Personas) ubi enim est Trinitas, & impiissime, si in unam Personam secundum vos Trinitas ipsa colligitur, & in unam concurrat confusibilem substantiam? Unde nec Sophronius, nec alii, qui minus, quam iste, adversariis favent, loquuntur de substantia in nostro sensu accepta; neque opponuntur sententiae nostrae; nam nos cum aliis SS. Patribus per substantiam absolutam non intelligimus Personam. Et certè SS. Patres, qui dicunt, naturam in se subsistere, non possunt per substantiam intelligere Personam; alias admitterent plures Personas, quam tres in DEO: unde hi formaliter stant pro nobis: at illi, quos adversarii allegant, non stant contra nos.

Quod autem SS. Patres ordinariè trium substantiarum meminerint, ratio est, (ut ait Granadus sect. 6. loco cit. n. 733.) quod agant de substantia tantum relativa, seu personali. Ubi nota, SS. PP. aliquando vocem substantia tribuere Personis, id quod adductis exemplis probat Granadus, praesertim ex edito Justiniani, quod habetur tom. 2. Conciliorum, ubi dicitur, Trinitatem haberi secundum proprietates, vel substantias, sive Personas; item ex S. Hilario l. de synodis, ubi in §. Consequenter Evangelicae, qui desumptus est ex Concilio orientali, Antiochia celebrato, dicitur, nominibus Patris, & Filii, & Spiritus Sancti significari propriam, uniuscujusque nominatorum substantiam, & ordinem, & gloriam, ut sint quidem per substantiam tria: Hilarius autem subjungit: Idcirco tres substantias esse dixerunt, substantiarum Personas per substantias edocentes: attamen haec vox substantia, sine addito prolata, frequen-

quentius fumitur pro essentia. Pariter etiam SS. Patres vocem *subsistentia* tribuunt essentia, quamvis sine addito prolata frequentius fumatur pro Personalitate: & hinc quoque SS. PP. ordinariè per eam vocem, sine addito prolatam, intelligunt relativam subsistentiam, etiam ex eo capite, quod ordinariè agant contra Sabellium, qui unam tantum in DEO Personam, seu subsistentiam relativam admittebat.

736. Ob. 2. Si datur subsistentia absoluta, dantur quatuor Personæ in DEO: hoc est contra fidem: ergo. Confr. Illa subsistentia esset saltem semipersona: hoc ipsum jam est absurdum: ergo. Resp. neg. ma. nam Persona præter subsistentiam dicit incommunicabilitatem: hæc incommunicabilitas in creatis habetur per ipsam limitationem naturæ, quæ non est capax identitatis cum pluribus, realiter distinctis: at in natura Divina, quæ ratione fecunditatis est capax identitatis cum pluribus, habetur incommunicabilitas per Personalitatem, seu subsistentiam relativam. Addo, abstinendum ab his, vel similibus locutionibus: *Dantur in DEO quatuor subsistentia*, aut: *Datur quarta subsistentia*; quia, nisi talia verba restringantur, significant, dari quatuor subsistentias Personales, aut quartam, à tribus relativis realiter distinctam: quod utique falsum est. Ad confr. neg. ma. Sicut enim leo, quamvis habeat animalitatem, quam quoque habet homo, non dicitur semihomo: sic nec subsistentia absoluta, quamvis in aliquo prædicato conveniat cum Persona, non dicitur semipersona, nisi valde improprie.

737. Dices. Subsistentia ista absoluta deberet iterum subsistere per relativam: hoc non potest admitti: ergo. prob. maj. Natura per illas subsistit: ergo etiam subsistentia illa absoluta, realiter, & virtualiter identificata. prob. etiam mi. Forma non potest recipere suum effectum formalem ab alia superaddita forma; nam albedo non potest fieri alba per aliam albedinem, nec actio per aliam actionem produci: ergo neque subsistentia una potest subsistere per aliam.

Resp. cum Granado loco cit. n. 733. sec. 7. n. 41. dist. ma. subsistentia absoluta deberet iterum subsistere per relativam, tantum absolute, neg. ma. deberet subsistere relative, & incommunicabiliter. conc. ma. & dist. sic min. neg. conseq. ad prob. min. in primis S. Thomas cit. n. 733. neg. ant. sed potest etiam distingui: forma non potest recipere effectum formalem, prorsus eundem, ab alia forma. om. ant. alium diversum, quamvis in aliquo genere cum priori convenientem. neg. ant. & conseq. Certè unio naturalis inter animam, & corpus Christi, licet per se ipsam uniatur, tamen iterum unitur per unionem hypostaticam Divinitati; imò ipsa natura Divina, subsistens per subsistentiam Paternitatis, redditur etiam subsistens per subsistentiam Filiationis; quia scilicet Filiatio præter subsistentiam ut sic, tribuit subsistentiam aliquam specificam, scilicet Personæ Filii: sic etiam, licet natura Divina per seipsam subsistat absolute, & communicabiliter, tamen potest per subsistentias relativam subsistere incommunicabiliter.

Ex quo præoccupatur alia obiectio, quod scilicet, vel subsistentia absoluta, vel subsistentia relativam, essent superflue; nam nulla est su-

perflua; cum natura reddatur semper alia ratione subsistens, nempe per absolutam absolute, per relativam relative: quem utrumque modum subsistendi exigit natura Divina: sicut exigit subsistere, non tantum per unam, sed per tres Personalitates. Neque etiam ex eo, quod essentia Divina exigit adhuc tres subsistentias relativam, sequitur, quod ipsa per se non sit subsistens; quia eas exigit, non præcisè, ut subsistat genericè: sed ut specificè, seu relative, & incommunicabiliter subsistat, in tribus suppositis, quibus ratione fecunditatis Divinæ exigit unum. Retorsio iterum est clara in natura, subsistente per Paternitatem, & tamen adhuc exigente subsistentiam Filiationis.

738. Ob. 3. Subsistentia non potest esse communicabilis: ergo nulla absoluta potest dari in DEO. prob. ant. Subsistentia est forma, per quam aliquid subsistit per se, & in se: ergo habens subsistentiam non potest subsistere in alio. Confr. Subsistentia creata est incommunicabilis alteri: ergo multo magis Divina. Resp. neg. ant. ad prob. om. totum. Sicut humana natura, habens suam propriam subsistentiam, sive positivam, sive negativam, dicitur subsistere in se, & non dicitur subsistere in sua subsistentia, ac multo minus in alio: sic etiam natura Divina, seu absoluta subsistentia, habens tres Personalitates sibi debitas, non subsistit in his strictè loquendo, sed potius in se per ipsas: & minimè subsistit in alio. Si autem velis, id, quod per se, & in se subsistit, non posse subsistere per aliam subsistentiam, tunc distinguitur, ut superius, conseq. si sint subsistentia ejusdem ordinis, ac speciei. conc. secus. neg. nullo modo enim subsistentia est in ultimus terminus naturæ, ut hæc non possit communicari alteri subsistentia (alias una subsistentia relativa excluderet alteram) sed tantum, ut non possit communicari alteri, cum quo componat dignius totum. Ad confr. retorq. arg. Subsistentia creata reddit naturam incommunicabilem etiam alteri subsistentia relativam: ergo etiam Divina. In forma neg. conseq. Disparitas fundatur in ipsa infinita perfectione naturæ Divinæ, necessariò exigentis sistere in se, & non potentis trahi ad nobilius compositum, similique exigentis identificari cum tribus Personis.

739. Ob. 4. Si natura Divina independentè à relationibus est subsistens, posset ipsa immediate assumere ad unionem hypostaticam aliam naturam, e. g. humanam: sed hoc est contra SS. Patres: ergo. Resp. cum Granado loco cit. n. 733. sec. 6. n. 36. dist. ma. ipsa posset assumere aliam, ita, ut fieret una natura. neg. ma. ut tantum fieret natura humana subsistens per Divinam, om. ma. & dist. sic mi. neg. conseq.

Patres negantes, naturam Divinam posse assumere naturam humanam, vel ipsi uniri, agebant contra Eutychem, qui volebat, unam tantum in Christo esse naturam, sicut est una tantum Persona: quod utique fieri non potest. Nam, vel natura Divina, vel humana, deberet corrumpi, ut inde nova fieret, sicut ex elementis dicitur fieri mixtum: atqui natura Divina corrumpi non potest: & quamvis humana corrumpi possit, non potest ex ea fieri Divina. Sed neque potest dici, quod Divina, & humana natura

tura, convenient in unam naturam, sicut anima, & corpus; nam natura Divina non potest esse forma, aut subiectum. Quod autem tantum possit fieri, ex natura Divina, & humana, aliquod subsistens, Patres illi non negarunt. Accedit, quod, ut ait idem Granadus, unio in subsistentia absoluta, non quidem immediate esset unio in Persona (nam subsistentia absoluta, ut dictum est, non esset Persona, nec suppositum, nec hypostasis, quæ in rationalibus pro eodem accipiuntur, & significant etiam incommunicabile) sed tamen mediata; quia, si natura humana immediate subsisteret in subsistentia absoluta, eo ipso etiam mediata subsisteret in tribus Personis, videatur etiam Gormaz de Incarnat. n. 718.

740. Ob. 5. Juxta nos, antecederet ad subsistentiam absolutam, natura jam esset subsistens, per suam existentiam perfectissimam, vel per suam simplicitatem: ergo daretur subsistentia ante subsistentiam, vel certe esset superflua subsistentia absoluta. Resp. 1. Si adversarii admittant, antecederet ad Personalitates, jam naturam Divinam, ratione alicujus prædicati absoluti, dici posse subsistentem, tunc quoad rem jam nobiscum conveniunt: neque multum litigabimus, an hoc prædicatum sit existentia, vel simplicitas, vel aliquid aliud: quamvis dici possit, quod perfectissima existentia, in sua ratione formali, dicat tantum perfectissimam actualitatem, non verò existentiam in se sistentem: item, quod simplicitas dicat negationem compositionis, à qua adhuc aliquo modo formaliter diversa est ratio sistendi in se, vel, (ut ait Molina in 1. p. q. 29. a. 2. disp. 3.) ratio existendi independentem ab alio, cui inexistat, quæ est formalitas subsistentiæ. Sic etiam aliarum perfectiones absolutæ, radicaliter, non verò prorsus formaliter, inferunt hanc subsistentiam, ut patebit consideranti.

741. Ob. 6. Juxta nos vera esset hæc propositio: Deitas generat: sed hæc est contra fidem, ut habetur C. Damnamus. de summa Trinitate: ergo. prob. ma. Vera est ista propositio: DEUS generat: sed juxta nos DEUS, & Deitas sunt idem: ergo. Resp. esse de fide, quod Deitas, & DEUS sint idem, ut habetur in Concilio Rhemenfi, contra Gilbertum Porretanum sic proficiente: *Credimus simpliciter, naturam Divinitatis esse DEUM: nec aliquo sensu Catholico posse negari, quin Divinitas sit DEUS, & DEUS Divinitas.* Cur ergo non est vera propositio supradicta, etiam juxta adversarios? In forma neg. ma. ad prob. dist. maj. vera est propositio; quia sub nomine DEUS intelligitur DEUS Pater, conc. maj. non subintelligitur DEUS Pater, neg. maj. & dist. etiam, mi. sunt idem DEUS, & Deitas realiter, conc. mi. etiam virtualiter, ut non discrepent in aliquo prædicato, neg. mi. & conseq.

Optimè Angelicus 1. p. q. 39. a. 4. in corp. ait, hoc nomen DEUS per se supponi pro natura communi (ex quo etiam confirmatur nostra conclusio) sed ex adjuncto determinari ejus suppositionem ad Personam: unde cum dicitur DEUS generat, ait Angelicus, supponi hoc nomen DEUS pro Persona, scilicet Patris: videatur etiam Granadus in 1. p. tom. 3. tract. 11. disp. 2. & 3. ubi docet, ex adjuncto prædicato debere colligi, an hæc vox DEUS supponat pro

natura communi, an pro Persona, & quali. Ibidem docet, quod hæc propositio sit vera: *Essentia Divina (consequenter Divinitas) creat, vel producit creaturas;* quia in Concilio Lateranensi C. Damnamus. dicitur: *Essentia, seu natura Divina, quæ sola est universorum principium, præter quod aliud inveniri non potest.* Molina quoque in 1. p. q. 29. a. 2. disp. 3. §. Nulla enim: admittit essentiam Divinam, & subsistere in seipsa, & pariter operari ut quod. Addendum ex Angelico 1. p. q. 40. a. 1. sumpto simul arg. 3. & responsione ad idem, seu atq. non verè dici: *Paternitas est generans.* Idem S. D. in 1. dist. 33. a. 4. in corp. asserit, esse improprie dictum: *Paternitas creat:* sicut &: *Paternitas generat;* quia, ut ait, actiones sunt suppositorum; proprietates autem, seu Personalitates, non sunt supposita; quia non sunt concreta, nec Personæ, sed tantum Personalitates. Unde tantum dicendum: *Pater generat:* & idem est de hac propositione: *Paternitas intelligit:* ut observat Granadus modo citatus disp. 3. num. 3.

ARTICULUS IV.

Quare potius Processio secundæ Personæ sit Generatio, quàm Processio tertiæ?

742. Fide certum est, secundam in Divinis Personam, seu Verbum generari; nam psalmo 2. v. 7. dicitur. *Dominus dixit ad me: Filius meus es tu ego hodie genui te:* quæ, & similia plura, literaliter esse accipienda, est sensus omnium Conciliorum, & PP. atque totius Ecclesiæ. Fide item certum est, tertiam Personam, seu Spiritum S. non generari; quia sapissime Christus vocatur in Scripturis Unigenitus, e. g. Joann. 1. v. 18. *Unigenitus Filius, qui est in sinu Patris.* Et licet Salomon etiam vocetur Prov. 4. v. 3. *Unigenitus coram matre:* hæc ipsa tamen verba non significant simpliciter unigenitum, sed tantum dilectum instar unigeniti à matre sua. Quando autem Christus vocatur *primogenitus* (qui videtur debere habere fratres) Suarez l. 11. de Trinitate c. 5. n. 2. ait, communioem esse interpretationem, quod vocetur primogenitus ut homo: estque hæc iterum mens omnium Catholicorum; hinc processio Filii vocatur *generatio:* at verò processio Spiritus S. termino generali, quasi appropriativè, vocatur *processio*, serè sicut Angeli infimi chori vocantur simpliciter Angeli.

743. Jam verò discriminis hujus, inter unam, & alteram processionem, rationem dare perspicuam, & adæquatam, omnino non possumus. Et hoc aperte fatentur SS. PP. apud Granadum in 1. p. tom. 3. tr. 2. disp. 5. sect. 3. ex quibus S. Aug. l. 3. contra Maximinum c. 14. sub initium ait, *Quid autem inter nasci, & procedere intersit, de illa excellentissima natura loquens, explicare quis potest?* & post pauca: *Distinguere autem inter illam generationem, & hanc processionem, nescio, non valeo, non sufficio.* Sed & difficile est, tantum aliquam pro captu nostro rationem congruam discriminis hujus asserre. Unde Haunoldus meritò improbat eorum studium, qui toti sunt in